

Lögreglan á Vestfjörðum
Karl Ingi Vilbergsson, lögreglustjóri
Hafnarstræti 1
400 Ísafirði
vestfirdir@logreglan.is

Reykjavík, 28. október 2020

KÆRA

Kærendur: **Félag skipstjórnarmanna**, kt. 680104-2550, Grensásvegi 13, 108 Reykjavík. Fyrirsvarsmaður er Árni Bjarnason, formaður;

Sjómannafélag Íslands, kt. 570269-1359, Skipholti 50d, 105 Reykjavík. Fyrirsvarsmaður er Bergur Þorkelsson, formaður;

Sjómannasamband Íslands, kt. 570269-2249, Guðrúnartúni 1, 105 Reykjavík. Fyrirsvarsmaður er Valmundur Valmundsson, formaður;

Verkalýðsfélag Vestfirðinga, kt. 650102-3470, Hafnarstræti 9, 400 Ísafirði. Fyrirsvarsmaður er Finnboji Sveinbjörnsson, formaður; og

VM – Félag vélstjóra og málmtæknimanna, kt. 530169-5299, Stórhöfða 25, 110 Reykjavík. Fyrirsvarsmaður er Guðmundur Helgi Þórarinsson, formaður.

Kærðu: **Hraðfrystihúsið - Gunnvör hf.**, kt. 630169-2249, Hnífsdalsbryggju, 410 Hnífsdal;

Einar Valur Kristjánsson, framkvæmdastjóri, kt. 090157-5669, Hafraholti 48, 400 Ísafirði;

Valdimar Steinþórsson, útgerðarstjóri, kt. 310166-4809, Skipagötu 6, 400 Ísafirði; og

Sveinn Geir Arnarsson, skipstjóri, kt. 261276-3059, Árholti 5, 400 Ísafirði.

Inngangur

Kærendur eru stéttarfélög skipverja á togaranum Júlíusi Geirmundssyni ÍS 270 og koma fram fyrir hönd þeirra. Júlíus Geirmundsson er gerður út af kærða Hraðfrystihúsinu – Gunnvöru hf. Kærði Einar Valur er framkvæmdastjóri útgerðarinnar, kærði Valdimar útgerðarstjóri og kærði Sveinn Geir var skipstjóri í umræddri veiðiferð.

Oddur Ástráðsson, lögmaður, kemur fram fyrir hönd kæranda.

Júlíus Geirmundsson kom til hafnar á Ísafirði 20. október síðastliðinn og reyndust þá 22 af 25 skipverjum vera smitaðir af Covid-19. Fram hefur komið í fréttáflutningi af málinu að útgerðin hafi dagana á undan hunsað tilmæli umdæmislæknis sóttvarna á Vestfjörðum um að togaranum yrði snúið til hafnar eftir að grunur kom upp um smit um borð. Þess í stað afréð útgerðin að ljúka veiðiferð sem stóð í um þrjár vikur, með fjölda veikra skipverja um borð. Með því framferði má telja að útgerðin, og kærðu fyrirsvarmenn hennar þar með, hafi stofnað skipverjum og skipinu sjálfu í verulega hættu.

Þá hefur verið fjallað um það með nokkuð ítarlegum hætti í fréttáflutningi að aðstæður skipverja hafi verið afar slæmar og mörgum þeirra gert að vera við vinnu þrátt fyrir að vera þá orðnir veikir af Covid-19 og nokkrir skipverjar alvarlega veikir.

Með kæru þessari er farið fram á að lögregla rannsaki atvik málsins nánar og þátt fyrirsvarmanna útgerðarinnar í þeim.

Meint refsiverð brot

Í 1. mgr. 175. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 er lögð refsing við því að valda hættu á að næmur sjúkdómur komi upp eða berist á milli manna, með því að brjóta gegn lagafyrirmælum um varnir gegn næmum sjúkdómum eða varúðarreglum yfirvalda. Þá er í 3. mgr. ákvæðisins lögð refsing við gáleysisbrotum. Að mati kæranda kann að vera að kærðu hafi brotið gegn ákvæðinu af vítaverðu gáleysi, eða jafnvel með lægstu stigum ásetnings, með því að hunsað tilmæli yfirvalda um að snúa skipinu til hafnar þegar yfirgnæfandi líklegt var orðið að smit væri um borð og með því stofnað öryggi og heilsu skipverja í mikla hættu.

Þá kann jafnframt að vera að með framferðinu hafi kærðu brotið með refsiverðum hætti gegn sóttvarnarlögum nr. 19/1997 og reglugerðum sem settar eru á grundvelli þeirra laga.

Loks kann að vera að brotið hafi verið gegn ákvæðum 2. mgr. 33. gr. og 1. og 2. mgr. 34. gr. sjómannalaga nr. 35/1985, svo varði refsingu, sbr. 76. gr. laganna, með því að láta undir höfuð leggjast að láta skipverja gangast undir læknisskoðun, með því að tryggja ekki veikum skipverjum nauðsynlega læknishjálp og með því að láta ekki flytja veika skipverja í land til að verjast smithættu.

Hæfi lögreglustjórans á Vestfjörðum

Samkvæmt 7. mgr. 8. gr. lögreglulaga nr. 90/1996 mega lögreglustjórar og aðrir þeir sem fara með lögregluvald ekki rannsaka brot ef þeir eru vanhæfir til þess samkvæmt stjórnsýslulögum. Í 5. tölul. 1. mgr. 3. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 er um það fjallað að starfsmaður verði vanhæfur til meðferðar máls ef hann á þar sjálfur sérstakra og verulegra hagsmuna að gæta.

Fram hefur komið í fjölmiðlum að togarinn hafi komið til hafnar til að taka olíu að kvöldi 18. október 2020 og við það tilefni hafi heilbrigðisstarfsmenn farið um borð til að taka sýni af skipverjum. Strax að því loknu hafi skipið lagt úr höfn að nýju til veiða. Gagnrýnt hefur verið sérstaklega að skipinu hafi verið leyft að leggja úr höfn að nýju við þær aðstæður og að lögregla hafi ekki þá þegar skorist í leikinn.

Vera kann að þessi þáttur atburðarásarinnar þurfi að koma til sérstakrar skoðunar við rannsókn málsins og þá jafnvel þáttur lögreglustjórans á Vestfjörðum í því að skipið hafi lagt úr höfn að nýju þann 18. október 2020. Mögulega á þá lögreglustjórinn á Vestfjörðum þar sjálfur sérstakra og verulegra hagsmuna að gæta.

Samkvæmt 2. mgr. 5. gr. stjórnsýslulaga fjallar yfirmaður stofnunar sjálfur um hvort hann skuli víkja sæti vegna vanhæfis. Þess er óskað að lögreglustjórinn á Vestfjörðum taki skriflega og sérstaklega afstöðu til hæfis síns af ofangreindum ástæðum.

Niðurlag

Þess er beiðst að embætti lögreglunnar á Vestfjörðum taki ofangreint mál til rannsóknar hið fyrsta, enda um að ræða brýna hagsmuni félagsmanna kæranda svo og almannahagsmuni. Þá áskilja kærendur sér, f.h. félagsmanna sinna, rétt til að koma á framfæri einkaréttarlegum kröfum sbr. 37. kafla laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála.

Undirrituðum óskast tilkynnt f.h. kæranda um framvindu og niðurstöðu málsins. Undirritaður veitir fúslega frekari gögn og skýringar sé þess óskað.

Virðingarfyllst f.h. kæranda

Oddur Ástráðsson, lögmaður